

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІННОВАТИКИ, ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ТА ІНФРАСТРУКТУРИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового інституту
інноватики, природокористування та
інфраструктури

Василь БРИЧ

“ 01 ” 10 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

“ 10 ” 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового інституту
новітніх освітніх технологій

Святослав ПИТЕЛЬ

“ ” 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Екологічна культура та етика»

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань: 10 «Природничі науки»

Спеціальність: 101 «Екологія»

Освітньо-професійна програма

«Екологія та біоекономіка»

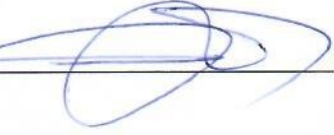
Кафедра екології та охорони здоров'я

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції, год	Практ., год	ІРС, год	Тренінг, год	СРС, год	Разом, год	Екзамен (сем.)
Денна	1	2	32	14	5	6	93	150	2
Заочна	I	2	8	4	-	-	138	150	2

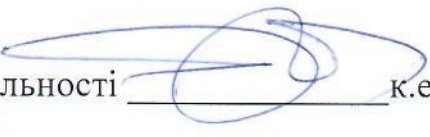
ТЕРНОПІЛЬ - 2024

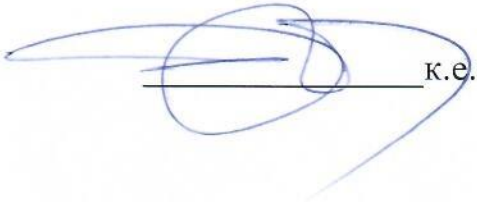
Робочу програму склав: д-р. екон. наук, проф. Дмитро ШУШПАНОВ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри екології та охорони здоров'я, протокол № 3 від 30.09.2024 р.

В.о. завідувача кафедри к.е.н., ст. викл. Леонід БИЦЮРА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Екологія», протокол № 3 від 01.10.2024 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності к.е.н., ст. викл. Леонід БИЦЮРА

Гарант ОПП к.е.н., ст. викл. Леонід БИЦЮРА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ТА ЕТИКА»

1. Опис дисципліни «Екологічна культура та етика»

Дисципліна – Екологічна культура та етика	Галузь знань, спеціальність, СВО –	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань – 10 Природничі науки	Статус дисципліни вибіркова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів - 4	Спеціальність - 101 - Екологія	Рік підготовки: Денна - I Заочна - I Семестр: Денна – 2 Заочна – 2
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти - магістр	Лекції: Денна – 32 год. Заочна - 8 год. Практичні заняття: Денна - 14 год. Заочна - 4 год.
Загальна кількість годин - 150		Самостійна робота: Денна - 93 год. Заочна - 138 год. Індивідуальна робота – 5 год. Тренінг– 6 год.
Тижневих годин: Денна форма навчання: I семестр – 10 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю - екзамен

2. Мета і завдання вивчення дисципліни «Екологічна культура та етика»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Мета вивчення дисципліни “Екологічна культура та етика” є формування знань з культури та етики екологічної поведінки, культурної та еколого-етичної свідомості враховуючи історичні та сучасні аспекти взаємодії людини та природи.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- набуття глибокої внутрішньої мотивації до оволодіння культурою та етикою екологічної поведінки
- різновекторної співпраці між викладачем і студентами під час аналізу етико-екологічних проблем;
- сприяння формуванню гармонійної особистості, культурно та екоетико зорієнтованого громадянина України;
- набуття здатності поширювати і пропагувати екологічну культуру та етику як актуальний сучасний спосіб життя.

3. Програма навчальної дисципліни «Екологічна культура та етика»

Змістовний модуль 1. Теоретичні та практичні основи екологічної і техногенної безпеки

Тема 1. «Екологічна культура та етика» як навчальна дисципліна

Сутність екологічної культури та етики. Теоретичний та практичний аспекти дисципліни «Екологічна культура та етика». Роль етики в розумінні та розв'язанні екологічних проблем. «Екологічна культура та етика» як наука та навчальна дисципліна.

Структура екологічної культури та етики. Значення екологічної культури та етики.

Тема 2. Історія, розвиток екологічної культури етики.

Історія та перспективи екологізації суспільства. Зміна економічних пріоритетів екологічними. Ідея освіченого або розсудливого антропоцентризму в ранній екологічній етиці. Принцип екоцентризму або біоцентризму.

Етика землі. Забезпечення правового статусу живих істот. Глибинна екологія. Соціальна екологія. Екофемінізм. Сучасні екологічні сценарії та прогнози. Екологічна етика у постіндустріальному суспільстві.

Тема 3. Концепції і напрями в екологічній культурі та етиці

Екоцентристські моделі екологічної етики. Біоцентричні моделі екологічної етики. Екобіоцентричні моделі екологічної етики. Етика дикої природи як радикальний напрямок екологічної етики. Екоетичний ідеал.

Тема 4. Конституційні та правові засади екологічної культури та етики. Кодекс екологічної етики

Зміст Хартії Землі. Повага і турбота про живу спільноту. Екологічна цілісність. Соціальна та економічна справедливість. Демократія, ненасильство та мир. Історія створення Хартії Землі.

Природа як моральний партнер людини. Загальноетичні принципи ставлення до природи. Цінності природи. Категоричний імператив І.Канта. Принцип максимізації блага Дж.С.Мілля.

«Етика благоговіння перед життям» А. Швейцера. Етика турботи. Повага до всіх форм буття. Права майбутніх поколінь. Презумпція небезпеки. Висвітлення екологічних проблем у засобах масової інформації.

Тема 5. Етичне ставлення до природи: принципи, правила, мотиви та обов'язки.

Принципи і правила екоетичного ставлення до природи. П'ять екоетичних принципів. Народні традиції етичного ставлення до природи. Етичні принципи ставлення до природи. Екологічне обґрунтування етичного ставлення до природи. Цінності природи: матеріальні і нематеріальні.

Тема 6. Екологічна культура та етика і природоохоронна естетика

Екологічна етика і природоохоронна естетика. Екологічна етика проти аматорського полювання. Культурні та екоетичні аспекти проведення дослідів і експериментів у наукових дослідженнях і навчальному процесі. Основні шляхи популяризації екологічної етики.

Тема 7. Екологічна культура та етика і релігія.

Екоетичне ставлення до природи в релігіях світу. Принцип неворожого ставлення до тварин (індуїзм, джайнізм, буддизм, піфагореїзм). Регламентація поводження з тваринами у Старому Завіті. Антропоцентризм Нового Завіту. Традиції антропоцентризму і біоцентризму в західних наукових думках.

Тема 8. Прикладні аспекти екологічної культури та етики.

Загальні культурні та екоетичні принципи ставлення до природи і правила справедливого вирішення конфліктних ситуацій. Екоцентричні принципи ставлення до природи: принцип неспричинення шкоди чи збитків жодній істоті в навколишньому природному середовищі чи екосистемі. Принцип невтручання. Екологічна етика і обриси природокористування майбутнього.

Тема 9. Екологічна культура та етика й заповідна справа.

Природоохоронні зони. Заповідна справа. «Ресурсизм» (прагматизм), антропоцентризм та екоцентризм у заповідній практиці. Естетика природи та екологічна етика.

Тема 10. Чинники екологічної культури та етики.

Чинники руйнування системи людських цінностей. Шляхи виходу з екологічної кризи. Відповідальність як аспект розвитку взаємодії людини та природи.

Тема 11. Екологічна культура та етика в умовах війни та повоєнного відродження.

Екологічні наслідки війни. Особлива актуальність екологічної культури та етики в умовах повоєнного відродження.

Тема 12. Громадський екологічний рух.

Антропоцентризм та екоцентризм у громадському русі за екологічну чистоту. Рух «зелених». «Реалісти» та «фундаменталісти». Різноманітність методів екологічної боротьби. Громадські дискусії та обговорення. Політика та етика екологічної боротьби. Зарубіжні та українські громадські об'єднання екологічного спрямування, їхня роль у розвитку екологічної етики та практична діяльність.

Тема 13. Міжнародний рух з екологічної культури та етики.

Екокультурні організації в Україні і Європі. Міжнародні програмні документи екологічного спрямування, їхня роль у розвитку екологічної культури та етики.

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Екологічна культура та етика»
денна форма навчання

	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	Індивід. робота	Тренінг	Самостійна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Теоретичні та інституційні засади екологічної культури та етики						
Тема 1. «Екологічна культура та етика» як навчальна дисципліна	2	1	2	3	8	Поточне опитування
Тема 2. Історія, розвиток екологічної культури етики.	2	1			7	
Тема 3. Концепції і напрями в екологічній культурі та етиці	2	1			7	
Тема 4. Конституційні та правові засади екологічної культури та етики. Кодекс екологічної етики	2	1			7	
Тема 5. Етичне ставлення до природи: принципи, правила, мотиви та обов'язки.	2	1			7	
Змістовий модуль 2. Екологічна культура та етика й природоохоронна діяльність						
Тема 6. Екологічна культура та етика і природоохоронна естетика	2	1	3	3	7	Поточне опитування
Тема 7. Екологічна культура та етика і релігія.	2	1			7	
Тема 8. Прикладні аспекти екологічної культури та етики	4	1			8	
Тема 9. Екологічна культура та етика й заповідна справа.	2	1			7	
Тема 10. Чинники екологічної культури та етики	4	1			7	
Тема 11. Екологічна культура та етика в умовах війни та повоєнного відродження.	4	1			7	
Тема 12. Громадський екологічний рух	2	1			7	
Тема 13. Міжнародний рух з екологічної культури та етики	2	2			7	
Разом	32	14	5	6	93	150

заочна форма навчання

			Самостійна робота	Контроль- ні заходи
	Лекції	Практ. заняття		
Змістовий модуль 1. Теоретичні та інституційні засади екологічної культури та етики				
Тема 1. Екологічна культура та етика в системі «природа-суспільство»	2	–	11	Поточне опитування
Тема 2. Історія, розвиток екологічної культури етики.		–	10	
Тема 3. Концепції і напрями в екологічній культурі та етиці	–	2	11	
Тема 4. Конституційні та правові засади екологічної культури та етики. Кодекс екологічної етики (Хартія Землі).	2	–	10	
Тема 5. Етичне ставлення до природи: принципи, правила, мотиви та обов’язки.		–	11	
Змістовий модуль 2. Екологічна культура та етика й природоохоронна діяльність				
Тема 6. Екологічна культура та етика і природоохоронна естетика	2	–	11	Поточне опитування
Тема 7. Екологічна культура та етика і релігія.	–	–	10	
Тема 8. Прикладні аспекти екологічної культури та етики	–	2	10	
Тема 9. Екологічна культура та етика й заповідна справа.	–	–	11	
Тема 10. Чинники екологічної культури та етики	–	–	10	
Тема 11. Екологічна культура та етика в умовах війни та повоєнного відродження.	–	–	11	
Тема 12. Громадський екологічний рух	2	–	11	
Тема 13. Міжнародний рух з екологічної культури та етики		–	11	
Разом	8	4	138	150

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. Теоретичні та інституційні засади екологічної культури та етики

Практична робота №1

Тема 1, 2. «Екологічна культура та етика» як навчальна дисципліна та історія, розвиток екологічної культури етики.

Мета: Формування свідомого ставлення до навколишнього середовища через розуміння екологічної культури та етики.

Питання для обговорення.

1. Сутність екологічної культури та етики.
2. Теоретичний та практичний аспекти дисципліни «Екологічна культура та етика».
3. Роль етики в розумінні та розв'язанні екологічних проблем.
4. «Екологічна культура та етика» як наука та навчальна дисципліна.
5. Структура екологічної культури та етики.
6. Значення екологічної культури та етики.
7. Історія та перспективи екологізації суспільства.
8. Зміна економічних пріоритетів екологічними.
9. Ідея освіченого або розсудливого антропоцентризму в ранній екологічній етиці.
10. Принцип еоцентризму або біоцентризму.
11. Етика землі.
12. Забезпечення правового статусу живих істот.
13. Глибинна екологія.
14. Соціальна екологія.
15. Екофемінізм.
16. Сучасні екологічні сценарії та прогнози.
17. Екологічна етика у постіндустріальному суспільстві.

Практична робота №2

Тема 3,4. Концепції і напрями в екологічній культурі та етиці і конституційні та правові засади екологічної культури та етики. Кодекс екологічної етики

Мета: Опанування основних концепцій і напрямів в екологічній культурі та етиці, а також вивчення конституційних і правових засад екологічної культури, зокрема Кодексу екологічної етики.

Питання для обговорення.

1. Екоцентристські моделі екологічної етики.
2. Біоцентричні моделі екологічної етики.
3. Екобіоцентричні моделі екологічної етики.
4. Етика дикої природи як радикальний напрямок екологічної етики.
5. Екоетичний ідеал.
6. Зміст Хартії Землі.
7. Повага і турбота про живу спільноту.
8. Екологічна цілісність.
9. Соціальна та економічна справедливість.
10. Демократія, ненасильство та мир.
11. Історія створення Хартії Землі.
12. Природа як моральний партнер людини.
13. Загальноетичні принципи ставлення до природи.
14. Цінності природи.
15. Категоричний імператив І. Канта.
16. Принцип максимізації блага Дж. С.Мілля.
17. «Етика благоговіння перед життям» А. Швейцера.

18. Етика турботи. Повага до всіх форм буття.
19. Права майбутніх поколінь.
20. Презумпція небезпеки.
21. Висвітлення еколого-етичних проблем у засобах масової інформації.

Практична робота №3

Тема 5, 6. Етичне ставлення до природи: принципи, правила, мотиви та обов'язки. Екологічна культура та етика і природоохоронна естетика

Мета: Вивчення етичних принципів, правил, мотивів та обов'язків у ставленні до природи, а також усвідомлення ролі екологічної культури, етики та природоохоронної естетики в збереженні довкілля.

Питання для обговорення.

1. Принципи і правила екоетичного ставлення до природи.
2. П'ять екоетичних принципів.
3. Народні традиції етичного ставлення до природи.
4. Етичні принципи ставлення до природи.
5. Екологічне обґрунтування етичного ставлення до природи.
6. Цінності природи: матеріальні і нематеріальні.
7. Екологічна етика і природоохоронна естетика.
8. Екологічна етика проти аматорського полювання.
9. Культурні та екоетичні аспекти проведення дослідів і експериментів у наукових дослідженнях і навчальному процесі.
10. Основні шляхи популяризації екологічної етики.

Змістовий модуль 2. Екологічна культура та етика й природоохоронна діяльність Практична робота №4

Тема 7, 8. Екологічна культура та етика і релігія. Прикладні аспекти екологічної культури та етики.

Мета: формування розуміння етичних принципів, правил, мотивів та обов'язків щодо ставлення до природи, а також вивчення ролі екологічної культури, етики та природоохоронної естетики у збереженні навколишнього середовища.

Питання для обговорення.

1. Екоетичне ставлення до природи в релігіях світу.
2. Принцип неворожого ставлення до тварин (індуїзм, джайнізм, буддизм, піфагореїзм).
3. Регламентація поводження з тваринами у Старому Завіті.
4. Антропоцентризм Нового Завіту.
5. Традиції антропоцентризму і біоцентризму в західних наукових думках.
6. Загальні культурні та екоетичні принципи ставлення до природи і правила справедливого вирішення конфліктних ситуацій.
7. Екоцентричні принципи ставлення до природи: принцип неспричинення шкоди чи збитків жодній істоті в навколишньому природному середовищі чи екосистемі.
8. Принцип невтручання.
9. Екологічна етика і обриси природокористування майбутнього.

Практична робота №5

Тема 9, 10. Екологічна культура та етика й заповідна справа. Чинники екологічної культури та етики.

Мета: вивчення екологічної культури та етики в контексті заповідної справи, а також аналіз чинників, що впливають на формування екологічної свідомості та етичних норм у взаємодії з природою.

Питання для обговорення.

1. Природоохоронні зони.
2. Заповідна справа.
3. «Ресурсизм» (прагматизм), антропоцентризм та екоцентризм у заповідній практиці. Естетика природи та екологічна етика.
4. Чинники руйнування системи людських цінностей.
5. Шляхи виходу з екологічної кризи.
6. Відповідальність як аспект розвитку взаємодії людини та природи.

Практична робота №6

Тема 11, 12. Екологічна культура та етика в умовах війни та повоєнного відродження. Громадський екологічний рух.

Мета: Дослідження ролі екологічної культури та етики в умовах війни та повоєнного відродження, а також аналіз значення громадського екологічного руху у відновленні та збереженні навколишнього середовища.

Питання для обговорення.

1. Екологічні наслідки війни. Особлива актуальність екологічної культури та етики в умовах повоєнного відродження.
2. Антропоцентризм та екоцентризм у громадському русі за екологічну чистоту.
3. Рух «зелених». «Реалісти» та «фундаменталісти».
4. Різноманітність методів екологічної боротьби.
5. Громадські дискусії та обговорення.
6. Політика та етика екологічної боротьби.
7. Зарубіжні та українські громадські об'єднання екологічного спрямування, їхня роль у розвитку екологічної етики та практична діяльність.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7.

Тема 13: Міжнародний рух з екологічної культури та етики.

Мета: засвоїти інформацією щодо міжнародних правил з екологічної культури та етики.

Питання для обговорення.

1. Екокультурні організації в Україні і Європі.
2. Міжнародні програмні документи екологічного спрямування, їхня роль у розвитку екологічної культури та етики.

6. Самостійна робота

У процесі проведення контрольних заходів викладач оцінює, рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу, повноту розкриття теми, винесеної на самостійне вивчення, оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами (за необхідності).

Підсумкова кількість балів, набрана студентами за виконання завдань з самостійної роботи, є однією з складових поточної успішності студентів з дисципліни.

Самостійна робота з кожної теми за робочою навчальною програмою оцінюється в 100 балів з використанням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань. Де:

- 90-100 балів - це коли робота виконана в повному обсязі і допускаються незначні помилки, студент володіє вільно знаннями з опрацьованої тематики, розуміє методи і підходи дослідження, які були застосовані під час виконання самостійного завдання. Здобувач добре орієнтується в предметній термінології, чітко формулює відповіді на поставлені запитання.

- 75-89 балів - студент допускає несуттєві помилки, які виправляє, відповідаючи на додаткові запитання, теоретичні і практичні блоки самостійного завдання виконані

належним чином з окремими дискусійними положеннями чи недостатньо обґрунтованими пропозиціями.

•65-74 балів - якщо обсяг виконаного самостійного завдання становить від до 74% від передбаченого. Студент відповідає не менш ніж на 64% запитань, але відповіді недостатньо точні, додатковими питаннями коригуються слабо. Не в повному обсязі виконано теоретичну і практичну частину самостійної роботи.

•60-64 бали - студент слабо опрацював і засвоїв тематику самостійного завдання, погано орієнтується в методах дослідження, оперує неточними формулюваннями і слабо володіє практичними навичками.

•35-59 - незадовільно з можливістю повторного складання.

•1-34 - незадовільно з обов'язковим повторним курсом.

Завдання для самостійної роботи

Самостійне завдання виконується і подається для оцінювання як наскрізний проєкт, який складається з двох частин, у вигляді реферату або презентації в редакторі PowerPoint

~ теоретичного, який прив'язаний змістовно до змістового модуля 1 «Теоретичні та інституційні засади екологічної культури та етики»

~ практичного, прив'язаного змістовно до змістового модуля 2 «Екологічна культура та етика й природоохоронна діяльність».

Перша частина завдання з самостійної роботи включає підготовку реферату або презентації за темами 1-5; здобувачі вищої освіти мають ознайомитися з екологічною культурою та етикою в системі «природа-суспільство»; історією та розвитком екологічної культури й етики; концепціями та напрямками в екологічній культурі й етиці; конституційними та правовими засадами екологічної культури й етики; кодексом екологічної етики (Хартія Землі); етичним ставленням до природи: принципами, правилами, мотивами та обов'язками.

Друга частина самостійного завдання передбачає постановку та вирішення прикладного завдання за темами 6-13. Здобувачі вищої освіти повинні ознайомитися з екологічною культурою та етикою і природоохоронною естетикою; взаємозв'язком екологічної культури, етики та релігії; практичними аспектами екологічної культури та етики; екологічною культурою, етикою і заповідною справою; факторами, що впливають на екологічну культуру та етику; роллю екологічної культури й етики в умовах війни та відновлення після конфлікту; громадськими екологічними рухами; міжнародними ініціативами в галузі екологічної культури та етики.

7. Тренінг з дисципліни

Тренінг на тему 1: Екологічна культура як складова суспільного розвитку

Мета тренінгу: формування розуміння учасниками важливості екологічної культури для сталого розвитку суспільства та стимулювання до екологічно відповідальної поведінки.

План тренінгу

1. Вступ

Привітання учасників, коротке ознайомлення з темою тренінгу.

Очікування учасників: що вони хочуть дізнатися про екологічну культуру?

2. Інтерактивна лекція: Що таке екологічна культура?

Поняття "екологічна культура" та її складові.

Взаємозв'язок екологічної культури з соціальними та економічними аспектами розвитку суспільства.

Приклади позитивної екологічної культури у різних країнах.

3. Групова робота: Аналіз екологічної свідомості

Учасники розбиваються на групи по 4-5 осіб.

Завдання для груп: проаналізувати, як в їхньому місті або країні розвивається екологічна культура, та запропонувати ідеї для покращення.

Презентація результатів роботи кожної групи.

4. Дискусія: Як екологічна культура впливає на суспільство?

Відкрита дискусія щодо впливу екологічної культури на суспільство, економіку та політику.

Як громадські ініціативи можуть впливати на екологічну політику держави?

5. Практичне завдання: розробка екологічних ініціатив

Кожна група повинна розробити концепцію екологічної ініціативи (наприклад, зменшення використання пластику, сортування сміття тощо) і презентувати її.

6. Підсумки тренінгу та рефлексія

Обговорення отриманих знань та висновків.

Підведення підсумків щодо ролі екологічної культури в суспільному розвитку.

Тренінг на тему 2: Вплив екстремальних умов на екологічну свідомість

Мета тренінгу: дослідити, як екстремальні екологічні та соціальні умови впливають на екологічну свідомість людей та їхнє ставлення до навколишнього середовища.

План тренінгу

1. Вступ

Привітання учасників, коротке ознайомлення з темою.

Опитування учасників щодо їхніх уявлень про екстремальні умови (екологічні катастрофи, війни, кліматичні зміни).

2. Лекція: Екстремальні умови та їхній вплив на екологічну свідомість

Огляд екстремальних умов: природні катаклізми, кліматичні зміни, техногенні катастрофи.

Вплив екстремальних умов на зміну екологічної свідомості: приклади з історії (аварія на Чорнобильській АЕС, пожежі в Австралії, землетруси, повені).

Як стресові ситуації змінюють поведінку людей у ставленні до природи?

3. Дискусія: Випробування екологічної свідомості в екстремальних умовах

Які зміни в свідомості відбуваються в умовах екологічної катастрофи?

Як різні країни адаптуються до наслідків екстремальних екологічних умов?

4. Групова робота: Аналіз екологічних криз

Розподіл на групи по 4-5 осіб.

Завдання: вибрати один приклад екстремальної екологічної ситуації (повінь, пожежа, посуха тощо) і проаналізувати, як вона вплинула на екологічну свідомість населення.

Презентація результатів.

5. Обговорення: Як підвищити екологічну свідомість в умовах катастроф?

Відкрита дискусія про те, які заходи допомагають зберегти екологічну свідомість під час криз.

Які ініціативи можуть допомогти підготувати населення до екстремальних умов?

6. Підсумки тренінгу та рефлексія

Рефлексія учасників щодо нових знань та досвіду.

Підведення підсумків: як екстремальні умови можуть бути каталізатором для покращення екологічної свідомості?

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

- У процесі навчання дисципліни «Екологічна культура та етика» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- модульне тестування та опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань.
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Екологічна культура та етика» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений не рідше як раз на два заняття); Модульний контроль проводиться за всіма темами наприкінці вивчення курсу в аудиторії або в системі дистанційного навчання Moodle.		Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу.	Оцінюється рівень виконання індивідуального самостійного завдання як цілісного наскрізного проекту.	Структура екзаменаційного білета: ~ 10 тестів (по 2 бали кожне) ~ 2 теоретичні питання (по 25 балів кожне) ~ задача (30 балів)

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX(незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1	Електронний варіант лекцій	1–13
2	Тестові завдання (електронний варіант)	1–13
3	Контрольні роботи (у т. ч. електронний варіант)	1–13

Рекомендовані джерела інформації

1. Закон України від 28.02.2019 р. № 2697-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2019. № 16, ст. 70.

2. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 16.10.1992 р. № 2707-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1992. № 50, ст. 678.
3. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1991. № 41, ст. 546.
4. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017 р. № 2059-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2017. № 29, ст. 315.
5. Про стратегічну екологічну оцінку: Закон України від 20.03.2018 р. № 2354-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2018. № 16, ст. 138.
6. Про Червону книгу України: Закон України від 7 лют. 2002 р. № 434. Відом. Верховної Ради України. 2002. № 30. Ст. 201.
7. Андрущенко Т. В. Боголюбов В.М., Рідей Н.М. Екологічна етика і освіта для сталого розвитку // Стратегія післядипломної освіти для сталого розвитку : монографія; за ред. Н. М. Рідей, Л. М. Панченко. 2 видання, доповнене і перероблене. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. 412 с
8. Борейко В. Є., Шуміло О. О., Шеховцов В. В., Шуміло О. М. Екологічна етика: навчальний посібник. Харків: Право, 2015. 304 с.
9. Горун М. В. Пиріг Г. І., Файфура В. В., Федірко М. М. Екологія: навчальний посібник. Тернопіль, 2019. 156 с.
10. Курняк Л. М. Екологічна культура: поняття та формування. Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету "Україна". 2015. № 10. С. 48-51. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpkhist_2015_10_14.
11. Марчак Т. А. Екологія та екологічна етика. Робоча програма навчальної дисципліни. URL: https://kpdі.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/ekolohiia_ta_ekolohichna_etyka.pdf
12. Михайлюк С. Аксіологічні основи екологічної етики. Науковий вісник Чернівецького університету. Філософія. № 754-755. 2015. С. 223-227.
13. Пасічник С. Екологічна етика: тексти лекцій для студентів небіологічних спеціальностей: навчально-методичний посібник / С. В. Пасічник, Г. М. Лисенко, Б. Ю. Кедров, О. С. Вобленко. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 61 с.
14. Платформа рішень для менеджерів природоохоронної діяльності. URL: <http://ecolog-ua.com>
15. Прохорова Л., Зав'ялова Т. Непша О. Екологічна освіта та виховання молоді як основа екологічної культури суспільства Екологія – філософія існування людства: зб. наук. праць. Мелітополь: ТОВ «Колор-Принт», 2018. С. 96–100.
16. Скиба О. Екологічна культура як складова духовності сучасної людини. Вісник Національного Авіаційного Університету. Серія: Філософія. Культурологія. № 33.1: 2021. С.146–149.
17. Шевель, А. О. Роль освіти у формуванні екологічної культури. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. № 33. 2008. С. 33–41.
18. Attfield R. Environmental Ethics: An Overview for the Twenty-First Century, 2nd Edition. 2014. 278 p.
19. Clare P., McShane K., Sandler R. Environmental ethics/ Annual Review of Environment and Resources. № 39. 2014. P. 419-442.
20. DesJardins J. R. Environmental Ethics 5th Edition. Cengage Learning. 2012. 304 p.

Internet-ресурси

1. Міністерство екології та природних ресурсів України: офіційний сайт. URL: <https://menr.gov.ua/>
2. Державна служба геології та надр України. <https://www.geo.gov.ua/>
3. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. <https://www.dsns.gov.ua/>
4. Державне агентство водних ресурсів України. <https://www.davr.gov.ua/>
5. Державне агентство земельних ресурсів України. <https://land.gov.ua/>
6. Державне агентство лісових ресурсів України. <https://forest.gov.ua/>

7. Державний класифікатор надзвичайних ситуацій ДК 019:2010.
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va457609-10>
8. Положення про державну систему моніторингу довкілля. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/391-98-%D0%BF>
9. ДСТУ ISO 14001:2015 Системи екологічного управління. URL:
http://quality.nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3-ISO_14001-2015-.pdf.
10. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2818-17#Text>.